

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Geografia
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkuszy</i>	MGEP-R0-100, MGEP-R0-200, MGEP-R0-240, MGEP-R0-400, MGEU-R0-100
<i>Termin egzaminu:</i>	11 czerwca 2025 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	13 czerwca 2025 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1.1. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2025 ¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie [...] zróżnicowania przyrodniczego [...]. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.3) Zdający [...] klasyfikuje skały, przedstawia genezę skał [...]. XIII.3) Zdający przedstawia specyficzne cechy środowiska przyrodniczego Sudetów [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PPF

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

Zadanie 1.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie [...] zróżnicowania przyrodniczego [...]. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.3) Zdający [...] klasyfikuje skały, przedstawia genezę skał [...]. Zakres podstawowy I.6) Zdający wykazuje przydatność fotografii [...] do pozyskiwania informacji o środowisku geograficznym oraz interpretuje ich treść. V.4) Zdający rozpoznaje wybrane rodzaje skał oraz przedstawia ich gospodarcze zastosowanie.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne nazwy dwóch skał oraz poprawna przyczyna ich jawnokrystalicznej budowy.

1 pkt – poprawne nazwy dwóch skał albo poprawna przyczyna ich jawnokrystalicznej budowy.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Skała oznaczona literą X: gabro

Skała oznaczona literą Y: granit

Przykładowe przyczyny:

- Długotrwałe zastyganie magmy pod powierzchnią Ziemi pozwala na wykrystalizowanie się minerałów.
- Zastyganie i krystalizacja magmy pod powierzchnią Ziemi na dużych głębokościach.
- Zastyganie i krystalizacja magmy w warunkach wysokiej temperatury i wysokiego ciśnienia pod powierzchnią Ziemi.

Zadanie 1.3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.8) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów geologicznych na Ziemi. XIII.3) Zdający przedstawia specyficzne cechy środowiska przyrodniczego Sudetów [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

1 pkt – sformułowanie poprawnego wniosku uwzględniającego oba rodzaje skał.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Wzniesienia terenu są zbudowane ze skał magmowych i metamorficznych, a obniżenia – ze skał osadowych.

Zadanie 2.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej [...] i globalnej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem [...] map ogólnogeograficznych [...].	Zakres rozszerzony II.1) Zdający oblicza wysokość górowania Słońca na dowolnej szerokości geograficznej w dniach równonocy i przesileń [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

180°

23 września

ruiny zamku

Zadanie 2.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem [...] map ogólnogeograficznych [...]. Zakres podstawowy 8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej [...].	Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik.

1 pkt – poprawny sposób obliczenia.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1 : 25 000

1 cm – 250 m

1,5 cm – 375 m

Wieżyca 415 m n.p.m.

Przełęcz Dębowa 380 m n.p.m.

$$S = \frac{(415-380) \times 100}{375} = 9,3\% \approx 9\%$$

Średni spadek terenu 9%

Zadanie 2.3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie [...] zróżnicowania przyrodniczego [...]. 4. Formułowanie [...] wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem [...] map ogólnogeograficznych [...].	Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Dom Turysty PTTK „Pod Wieżycą” (pole C2) – Ślęża: B

Parking na przełęczy Tąpadła (pole A5) – Ślęża: C

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 4. Formułowanie [...] wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka. 7. Waloryzowanie zjawisk i procesów przyrodniczych oraz wartościowanie	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

działalności człowieka w środowisku geograficznym. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem [...] map ogólnogeograficznych [...].	
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne cechy środowiska geograficznego.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Liczne grupy skalne.
- Duża lesistość.
- Jest to obszar parku krajobrazowego.
- Na szczycie Ślęży utworzono rezerwat.
- Na szczycie i zboczach masywu występują obiekty kulturowe.

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. 5. Rozumienie możliwości wykorzystania technologii geoinformacyjnych w poznawaniu świata i identyfikowaniu złożonych problemów środowiska geograficznego. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem [...] map ogólnogeograficznych [...].	Zakres rozszerzony I.5) Zdający wykorzystuje technologie informacyjno-komunikacyjne i geoinformacyjne do pozyskiwania [...] i prezentowania informacji geograficznych. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. I.6) Zdający wykazuje przydatność [...] zdjęć satelitarnych do pozyskiwania informacji o środowisku geograficznym oraz interpretuje ich treść.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna nazwa miejscowości i poprawne dwie cechy antropogeniczne.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Sulistrowice

Przykładowe cechy antropogeniczne:

- Obecność sztucznego zbiornika wodnego.
- Obecność zabudowań na wschód od zbiornika / wzdłuż dróg.
- Obecność tamy (przez którą przebiega droga).
- Rozmieszczenie zabudowy po obu stronach dróg.

Zadanie 5.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. II.2) Zdający wyznacza współrzędne geograficzne dowolnego punktu na powierzchni Ziemi na podstawie wysokości górowania Słońca [...] oraz obliczeń różnicy czasu słonecznego. Zakres podstawowy II.1) Zdający podaje cechy ruchów Ziemi [...].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PF

Zadanie 5.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. II.2) Zdający wyznacza współrzędne geograficzne dowolnego punktu na powierzchni Ziemi na podstawie [...] obliczeń różnicy czasu słonecznego. Zakres podstawowy II.1) Zdający podaje cechy ruchów Ziemi i charakteryzuje ich następstwa [...].

8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej [...].	
---	--

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne obliczenia i poprawny wynik.

1 pkt – poprawne obliczenia.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

$$170^{\circ} - 21^{\circ} = 149^{\circ}$$

$$15^{\circ} - 1h$$

$$1^{\circ} - 4 \text{ minuty}$$

$$149^{\circ} - 9h \ 56 \text{ minut}$$

$$12.00 + 9h \ 56 \text{ minut} = 21.56$$

Odpowiedź: W miejscu oznaczonym na mapie literą A jest 21.56 czasu słonecznego.

Zadanie 6. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. II.3) Zdający wyjaśnia występowanie faz Księżyca, zaćmienia Słońca i Księżyca oraz oddziaływanie Księżyca i Słońca na powstawanie pływów.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawna faza Księżyca i poprawne uzasadnienie dotyczące występowania największych pływów morskich.

1 pkt – poprawna faza Księżyca albo poprawne uzasadnienie dotyczące występowania największych pływów morskich.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Faza Księżyca: nów.

Przykładowe uzasadnienie:

W sytuacji przedstawionej na rysunku pływy są największe, ponieważ siły przyciągania Słońca i Księżyca się sumują.

Zadanie 7.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. III.3) Zdający wyjaśnia na przykładach genezę wiatrów [...] lokalnych i określa ich znaczenie dla przebiegu pogody.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FF

Zadanie 7.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce II.2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. III.3) Zdający wyjaśnia na przykładach genezę wiatrów [...] lokalnych i określa ich znaczenie dla przebiegu pogody. III.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie dotyczące różnicy zmiany temperatury.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Na stoku dowietrznym następuje (wymuszone) wznoszenie się powietrza, a wtedy temperatura spada początkowo zgodnie z gradientem suchoadiabatycznym, a następnie – podczas kondensacji pary wodnej – zgodnie z gradientem wilgotnoadiabatycznym. Na stoku zawietrznym suche powietrze opada (grawitacyjnie) i ogrzewa się zgodnie z gradientem suchoadiabatycznym.

Zadanie 7.3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 7. Waloryzowanie zjawisk i procesów przyrodniczych oraz wartościowanie działalności człowieka w środowisku geograficznym.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. III.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawny skutek termiki wiatru halnego z odpowiednią przyczyną.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Z powodu wzrostu temperatury powietrza występuje zanikanie pokrywy śnieżnej / pogorszenie warunków dla narciarstwa / występują warunki termiczne sprzyjające wzrostowi roślin.
- Z powodu porywistości wiatru halnego mogą występować wiatrołomy / utrudnienia w funkcjonowaniu wyciągów narciarskich / uszkodzenia linii przesyłowych / przerwy w dostawie energii elektrycznej.

Zadanie 8.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. III.6) Zdający rozpoznaje strefę klimatyczną i typ klimatu na podstawie rocznego przebiegu temperatury powietrza i sum opadów atmosferycznych. III.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. Zakres podstawowy

	I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów.
--	---

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna nazwa strefy klimatycznej lub typu klimatu i uzasadnienie dwoma argumentami odnoszącymi się do głównych cech klimatu odczytanych z klimatogramu.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Strefa klimatyczna lub typ klimatu: strefa klimatów równikowych / strefa równikowa / równikowy wybitnie wilgotny

Przykładowe uzasadnienia:

- Mała roczna amplituda temperatury powietrza (poniżej 5 °C).
- Wysoka temperatura powietrza przez cały rok (średnie wszystkich miesięcy powyżej 20 °C)
- Wysoka suma roczna opadów atmosferycznych (powyżej 1000 mm).
- Występowanie wysokich opadów atmosferycznych przez cały rok.
- Kulminacja opadów zaznacza się wiosną i jesienią podczas zenitalnego górowania Słońca.

Zadanie 8.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. III.6) Zdający rozpoznaje strefę klimatyczną i typ klimatu na podstawie rocznego przebiegu temperatury powietrza i sum opadów atmosferycznych. III.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów. IV.3) Zdający objaśnia [...] układ powierzchniowych prądów morskich [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.

1 pkt – poprawne uzupełnienie jednego wiersza albo jednej kolumny w tabeli.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

benguelski B 2

kanaryjski A 1

Zadanie 8.3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. IV.5) Zdający wyjaśnia powstawanie różnych typów jezior [...].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PF

Zadanie 9. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej [i] krajowej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XIII.1) Zdający [...] wyjaśnia wpływ procesów [...] zewnętrznych na ukształtowanie powierzchni głównych jednostek fizycznogeograficznych Polski. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. XIV.7) Zdający identyfikuje cechy sieci rzecznej Polski.

11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A3

Zadanie 10. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. IV.4) Zdający [...] opisuje cechy ustrojów rzecznych [...]. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów. IV.4) Zdający wyjaśnia zróżnicowanie sieci rzecznej na Ziemi.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Różnica wynika z rozkładu opadów atmosferycznych. W dorzeczu Tybru najniższe opady występują latem, a dorzecze Konga charakteryzuje się występowaniem wysokich opadów atmosferycznych przez cały rok.

Zadanie 11. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. IV.2) Zdający wyróżnia rodzaje wód podziemnych [...].

2. Analizowanie [...] zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...].	IV.3) Zdający przedstawia uwarunkowania występowania wód podziemnych [...].
---	---

Zasady oceniania

2 pkt – dwie poprawne różnice.

1 pkt – jedna poprawna różnica.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Wody głębinowe mają zazwyczaj wyższą mineralizację niż wody gruntowe.
- Wody głębinowe często występują pod ciśnieniem hydrostatycznym w przeciwieństwie do wód gruntowych.
- Temperatura wód gruntowych podlega większym zmianom w ciągu roku.
- Wody gruntowe mogą być bardziej zanieczyszczone niż wody głębinowe.
- Wody głębinowe, w odróżnieniu od gruntowych, nie uczestniczą w cyklu hydrologicznym.
- Wody gruntowe, w przeciwieństwie do głębinowych, są stosunkowo łatwo odnawialne.

Zadanie 12.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej. 10. Wykorzystanie narzędzi GIS w analizie i prezentacji danych przestrzennych. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.8) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów [...]. XIII.7) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie rzeźby pobrzeża Bałtyku [...]. Zakres podstawowy V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi [...].

Zasady oceniania

1 pkt – wybór poprawnego fragmentu wybrzeża i poprawne uzasadnienie.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Fragment wybrzeża B

Przykładowe uzasadnienie:

Proces abrazji intensywniej zachodzi na wybrzeżu wysokim. Model terenu oznaczony literą B przedstawia obszar występowania wybrzeża klifowego (wysokiego), które jest kształtowane przez procesy abrazji (niszczenia).

Zadanie 12.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej. 10. Wykorzystanie narzędzi GIS w analizie i prezentacji danych przestrzennych. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne [...] w dziejach Ziemi [...]. V.8) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów [...]. XIII.7) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie rzeźby pobrzeża Bałtyku [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A3

Zadanie 13.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych [...] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze zjawiska geologiczne [...].

II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...] oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka. [...].	Zakres podstawowy V.2) Zdający wyjaśnia przebieg głównych procesów wewnętrznych [...].
--	---

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B3

Zadanie 13.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.8) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów geologicznych na Ziemi.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna przyczyna.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Występowanie stref subdukcji, w których kierunki przemieszczania się płyt litosfery są zbieżne.
- Podsuwanie się płyt oceanicznych pod płyty kontynentalne (lub inne płyty oceaniczne).

Zadanie 14. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne

1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.9) Zdający wyjaśnia wpływ procesów geologicznych na [...] ukształtowanie powierzchni Ziemi na wybranych przykładach. XIII.5) Zdający wyjaśnia wpływ lądolodu na środowisko przyrodnicze pojezierzy [...].
--	---

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podobieństwo i poprawna różnica w genezie moreny czołowej i sandru.

1 pkt – poprawne podobieństwo albo poprawna różnica w genezie moreny czołowej i sandru.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Podobieństwo:

- Obie formy są akumulacyjne.
- Obie formy są formami polodowcowymi.

Różnica:

- Moreny czołowe powstają w wyniku akumulacyjnej działalności lądolodu, a sandry w wyniku akumulacyjnej działalności wód fluwioglacjalnych (polodowcowych).
- Moreny czołowe są formami wypukłymi, a sandry – formami o niewielkim urozmaiceniu terenu.
- Moreny czołowe zbudowane są z gliny zwałowej (iłów, piasków, żwirów, głazów), a sandry z materiału żwirowo-piaszczystego.
- Moreny powstają wzdłuż czoła lądolodu podczas jego postępu, a sandry na jego przedpolu.

Zadanie 15. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie [...] zjawisk i procesów geograficznych. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy VI.1) Zdający przedstawia czynniki i przebieg głównych procesów glebotwórczych [...].

funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	VI.2) Zdający wyróżnia cechy głównych typów gleb strefowych [...], wyjaśnia ich rozmieszczenie na Ziemi. VI.4) Zdający wyjaśnia zależności między [...] występowaniem typów gleb i formacji roślinnych w układzie strefowym.
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

lessy

step

Zadanie 16.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych [...] [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...]. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XXIII.1) Zdający wskazuje na mapie najbiedniejsze i najbogatsze państwa [...]. Zakres podstawowy VII.5) Zdający porównuje strukturę PKB państw znajdujących się na różnym poziomie rozwoju gospodarczego [...]. IX.1) Zdający [...] formułuje twierdzenia o prawidłowościach w zakresie zmiany roli sektorów gospodarki [...].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 16.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania [...]. Zakres podstawowy VII.8) Zdający porównuje strukturę PKB państw znajdujących się na różnym poziomie rozwoju gospodarczego [...]. IX.1) Zdający [...] formułuje twierdzenia o prawidłowościach w zakresie zmiany roli sektorów gospodarki [...].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne cechy rolnictwa krajów Sahelu.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- rolnictwo ekstensywne
- rolnictwo pracochłonne, prymitywne
- małe nakłady finansowe
- niewielkie zastosowanie środków chemicznych i nawozów sztucznych
- niska mechanizacja

Zadanie 17.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. VIII.2) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie językowe ludności świata [...]. Zakres podstawowy VII.1) Zdający posługuje się mapą podziału politycznego świata do analizy procesów społeczno-gospodarczych.

Zasady oceniania

2 pkt – zaznaczenie poprawnej odpowiedzi i podanie dwóch poprawnych nazw państw.

1 pkt – zaznaczenie poprawnej odpowiedzi bez podania dwóch poprawnych nazw państw.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Dwa państwa spośród wymienionych: Brazylia, Angola, Mozambik.

Zadanie 17.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. VII.1) Zdający wykazuje wpływ dawnych systemów kolonialnych na współczesną sieć powiązań politycznych [...]. Zakres podstawowy VII.1) Zdający posługuje się mapą podziału politycznego świata do analizy procesów społeczno-gospodarczych.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Gibraltar 2

Zadanie 18. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XV.3) Zdający [...] wykazuje [...] związek [zachowań prokreacyjnych Polaków] z uwarunkowaniami społeczno-kulturowymi i polityką prorodinną państwa. Zakres podstawowy

8. Wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów.
--	---

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Duży spadek dzietności kobiet wystąpił w dekadzie lat 1990–2000, charakteryzującej się wysoką stopą bezrobocia, która miała związek z przejściem od gospodarki centralnie zarządzanej do rynkowej. Wysoka stopa bezrobocia nie sprzyjała stabilizacji ekonomicznej rodzin i podejmowaniu decyzji o posiadaniu dzieci.

Zadanie 19. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. VIII.2) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie językowe ludności świata [...]. Zakres podstawowy VIII.9) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie religijne ludności świata [...] oraz wpływ religii na życie społeczne i gospodarkę. VIII.10) Zdający wyróżnia główne kręgi kulturowe.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne dokończenie dwóch zdań.

1 pkt – poprawne dokończenie jednego zdania.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

A

Zadanie 20. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska [...] społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. VIII.6) Zdający identyfikuje [...] typy fizjonomiczne miast [...].

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. Chicago

2. Kair

3. Bratysława

Zadanie 21. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania oraz wyróżnia główne cechy regionów rolniczych na świecie. XIX.1.) Zdający wykazuje związki kierunków produkcji rolnej, w tym struktury upraw [...], z klimatem [...] i zasobami wodnymi. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów.

wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka. 8. Wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	
--	--

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie wpływu klimatu i poprawne uwarunkowanie pozaprzyrodnicze.

1 pkt – poprawne wyjaśnienie wpływu klimatu albo poprawne uwarunkowanie pozaprzyrodnicze.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Wpływ klimatu:

Uprawie ryżu najbardziej sprzyja klimat monsunowy, który charakteryzuje się wysoką wartością temperatury powietrza i dużą sumą opadów podczas monsunu letniego.

Uwarunkowanie pozaprzyrodnicze:

- Duża gęstość zaludnienia (duża liczba ludności).
- Wysokie zapotrzebowanie na żywność.
- Wysoki poziom zatrudnienia w rolnictwie.

Zadanie 22. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel [...]. XIII.3) Zdający analizuje [...] wpływ działalności rolniczej [...] na środowisko geograficzne.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

Zadanie 23. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka. 8. Wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. X.2) Zdający przedstawia zasady rolnictwa ekologicznego [...]. XIX.1.) Zdający wykazuje związki kierunków produkcji rolnej, w tym struktury upraw [...], z klimatem, ukształtowaniem powierzchni, żyznością gleb i zasobami wodnymi. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- W województwie śląskim mniejszy udział ekologicznych użytków rolnych jest związany z silnym uprzemysłowieniem regionu, co nie jest korzystne dla rozwoju takich gospodarstw.
- W województwie warmińsko-mazurskim duży udział ekologicznych użytków rolnych związany jest z mniejszą niż w województwie śląskim ingerencją człowieka w środowisko, co sprzyja uprawom ekologicznym.
- Rozwój gospodarstw ekologicznych w województwie śląskim jest ograniczony przez uprzemysłowienie regionu (zanieczyszczone powietrze, dużą gęstość zaludnienia, wysoką urbanizację).
- Gospodarstwom ekologicznym w województwie warmińsko-mazurskim sprzyja czystsze środowisko (czystsze powietrze, mniejsza ilość terenów przemysłowych, niska urbanizacja).

Zadanie 24. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk [...]. 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [i] społeczno-gospodarczego [...] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących [...] wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel [...]. XI.4) Zdający charakteryzuje zmiany w strukturze zużycia energii, z uwzględnieniem podziału na źródła odnawialne i nieodnawialne oraz porównuje strukturę produkcji energii w Polsce ze strukturą w innych krajach [...]. XI.6) Zdający dyskutuje na temat pozytywnych i negatywnych skutków stosowania odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawna odpowiedź odnosząca się do dwóch państw.

1 pkt – poprawna odpowiedź odnosząca się do jednego państwa.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Przykład 1.

W Danii rzeźba terenu i położenie na wyspach (duża długość wybrzeża) sprzyjają występowaniu wiatru o odpowiedniej sile, umożliwiającego produkcję energii w elektrowniach wiatrowych.

Przykład 2.:

W Norwegii sieć rzeczna jest gęsta, a duże spadki terenu sprzyjają wykorzystywaniu rzek do produkcji energii w hydroelektrowniach.

Zadanie 25. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej. 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie [...] zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata. 8. Wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony XI.2) Zdający wskazuje obszary koncentracji przemysłu [...] na świecie i w Polsce [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.

1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy albo jednej kolumny w tabeli.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Droga 128	1
Minas Gerais	3
Witwatersrand	4

Zadanie 26. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 5. [...] Proponowanie rozwiązań problemów dotyczących środowiska geograficznego.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. IX.3) Zdający wykazuje wpływ [...] rozwoju nowych technologii na [...] przemiany wewnątrzsektorowe na wybranych przykładach. XI.1) Zdający na wybranych przykładach wykazuje różnice między czynnikami

9. Prognozowanie przemian zachodzących w środowisku [...] społeczno-gospodarczym. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	lokalizacji przemysłu tradycyjnego i zaawansowanych technologii [...]. XI.2) Zdający wskazuje obszary koncentracji przemysłu [...] w Polsce [...].
--	---

Zasady oceniania

3 pkt – wybór województwa dolnośląskiego i trzy poprawne argumenty.

2 pkt – wybór województwa dolnośląskiego i dwa poprawne argumenty.

1 pkt – wybór województwa dolnośląskiego i jeden poprawny argument.

albo

– wybór województwa dolnośląskiego i trzy poprawne czynniki lokalizacji przemysłu nowoczesnych technologii.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

województwo dolnośląskie

Przykładowe uzasadnienia:

- W województwie dolnośląskim jest największa wśród wymienionych województw liczba studentów, którzy w przyszłości mogą stanowić wyspecjalizowaną kadrę pracowników.
- W województwie dolnośląskim jest największa wśród wymienionych województw liczba uczelni, które mogą zostać ośrodkami naukowo-badawczymi dla przemysłu high-tech.
- Czynnikiem lokalizacji jest kapitał finansowy, a obecnie najwyższe nakłady na działalność naukowo-badawczą w przeliczeniu na 1 mieszkańca wśród wymienionych województw są w województwie dolnośląskim.
- Dobrze rozwinięta infrastruktura komunikacyjna jest czynnikiem lokalizacji przemysłu high-tech, a w województwie dolnośląskim jest najgęstsza wśród wymienionych województw sieć (intensywnie rozbudowywana) autostrad i dróg ekspresowych.

Zadanie 27. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 8. Wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XII.1) Zdający wykazuje na podstawie [...] map tematycznych zróżnicowanie udziału poszczególnych rodzajów transportu w przewozach w Polsce [...].

11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	
---	--

Zasady oceniania

2 pkt – dwa poprawne argumenty odnoszące się do obu obszarów.

1 pkt – jeden poprawny argument odnoszący się do obu obszarów.

albo

– dwa poprawne argumenty odnoszące się do jednego obszaru.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Na obszarze B występuje baza surowcowa, a wywóz surowców jest możliwy dzięki obecności sieci transportu. Na obszarze A brak bazy surowcowej dla przemysłu.
- Na obszarze A jest słabo rozwinięty przemysł, na obszarze B silnie rozwinięty przemysł (górnictwo, hutnictwo) wymaga dobrego połączenia transportowego z pozostałą częścią kraju.
- Na obszarze B występuje duża ilość miast i duża gęstość zaludnienia, rozwój miast wiąże się z rozwojem sieci transportowych. Obszar A jest słabo zurbanizowany.
- Na dużą gęstość linii kolejowych na obszarze oznaczonym literą B duży wpływ miała polityka zaborców. Pod zaborem rosyjskim, na obszarze A, takich inwestycji było mniej niż na obszarze B.
- Rozwój sieci kolejowej na obszarze A utrudniają czynniki przyrodnicze, tj. duża liczba jezior, obszary podmokłe, duża lesistość.

Zadanie 28. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 8. Wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XX.1) Zdający przedstawia najnowsze zmiany na mapie politycznej świata. XXII.2) Zdający [...] analizuje i wyjaśnia zróżnicowanie poziomu zaspokojenia [...] poczucia bezpieczeństwa [...] oraz przyczyn zagrożenia życia [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawny numer na mapie oraz poprawnie uzupełniony model przyczynowo-skutkowy.

1 pkt – poprawny numer na mapie.

albo

– poprawnie uzupełniony model przyczynowo-skutkowy.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Numer na mapie: 4

Model przyczynowo-skutkowy:

